

Penerapan Silibus CTU086 : Satu Analisis Di UiTM Kampus Kuantan Sesi 2012/2013

*Ahmad Fakhir Mat Dahan
Norazmi Anas*

ABSTRAK

Subjek CTU086 (Asas-Asas Syariah) merupakan subjek Pengajian Islam yang perlu diambil oleh pelajar Asasi Undang-Undang, Universiti Teknologi MARA (UiTM). Ia ditawarkan kepada pelajar di beberapa buah cawangan UiTM seluruh negara antaranya Kampus Shah Alam (Selangor), Kampus Kuantan (Pahang) dan Kampus Merbok (Kedah). Kajian ini akan menyingkap berkaitan penerapan nilai-nilai murni dan kefahaman pelajar Asasi Undang-Undang UiTM Pahang Kampus Kuantan terhadap subjek CTU086 yang ditawarkan kepada mereka pada semester kedua pengajian program Asasi. Dua objektif telah ditetapkan dalam kajian ini iaitu mengkaji kefahaman pelajar Asasi Undang-Undang terhadap subjek CTU086 dan mengenalpasti masalah penerapan nilai-nilai Islam dalam subjek CTU086. Instrumen kajian yang digunakan lebih menjurus kepada soal selidik dan dianalisis dengan analisis deskriptif menggunakan perisian SPSS 20.0. Secara umumnya, subjek CTU086 memberikan pendedahan berguna kepada pelajar tentang asas-asas Syariah Islamiyyah dan mampu menerapkan nilai-nilai Islam ke dalam diri pelajar.

Kata kunci : *CTU086, Asas-asas Syariah dan Islam.*

Pengenalan

Syariat Islam merupakan ilmu fardhu ain yang menjadi kewajipan kepada umat Islam melibatkan ibadah, muamalat, siasah (politik), munakahat (perkahwinan), kemasyarakatan dan jenayah. Ia perlu dipelajari dan diketahui oleh semua umat manusia khususnya penganut Islam kerana menjadi panduan dan sempadan dalam kehidupan manusia secara keseluruhannya.

Menurut Zahiruddin Zabidi (2012), syariat Islam merupakan wahyu yang disampaikan kepada Nabi Muhammad untuk disampaikan kepada umatnya. Antara syariat yang diwajibkan ialah ibadah-ibadah khusus kepada Allah SWT seperti solat, puasa, zakat dan haji. Manakala terdapat juga ibadah-ibadah sunat seperti berzikir, solat sunat dan sebagainya.

Ilmu Syariah & Kepentingannya

Ilmu syariah diketahui umum adalah satu ilmu yang amat berguna dan faedahnya sangat besar kepada seluruh umat manusia. Antaranya memenuhi perkembangan masyarakat dan tuntutan kehidupan manusia yang sentiasa berubah. Contohnya melibatkan *istinbat* hukum- hukum yang tiada nas dan dalil dalam Al-Quran menggunakan *ijma'* dan *qiyas*. Hukum yang diistinbadkan mestilah bersesuaian dengan kaedah dan prinsip umum syariah Islam. Maksud bersesuaian ialah tujuan hukum yang diistinbadkan itu adalah untuk merealisasikan tujuan syarak (*maqasid syariah*) iaitu menjaga agama, nyawa, akal fikiran, keturunan (*nasab*) dan harta benda.

Rasid Muhamad (2010). menyatakan bahawa Islam merupakan satu sistem kehidupan yang mencakupi tiga pola hubungan yang asas iaitu hubungan manusia dengan Allah, manusia sesama manusia dan manusia dengan makhluk lain. Menurut beliau lagi, untuk merealisasikan ketiga-tiga pola perhubungan asas tersebut, tiga paksi asas telah dibentuk dalam Islam sebagai teras iaitu akidah, ibadah dan akhlak. Kenyataan di atas disokong oleh Mohd Asri Abdullah et al. (2006 & 2009) yang menjelaskan secara terperinci berkenaan prinsip-prinsip asas Islam merangkumi akidah, syariah, ibadat dan akhlak. Oleh yang demikian, dapat dirumuskan bahawa ilmu Pengajian Islam berpaksikan tiga asas Islam yang disebutkan di atas.

Mohd Asri Abdullah et al. (2009), ilmu syariah ialah segala perintah Allah s.w.t dalam bentuk hukum atau peraturan yang bersifat menyeluruh dan sangat luas dalam bidang kuasanya. Ilmu syariah juga dikaitkan dengan nama-nama lain seperti fiqh atau fikah, hukum, undang-undang, nas atau dalil syariah dan masadir atau sumber syariah. Perbahasan ilmu syariah berkisar tentang maqasid syariah atau tujuan syariah.

Wan Mohd Nasir Wan Abd Wahab (2011) membahagikan maqasid syariah kepada tiga jenis iaitu *dharuriyyat*, *hajiyyat* dan *tahsiniyyat*. Ab. Latif Muda (2003) pula menjelaskan beberapa tujuan syariah Islam antaranya menegakkan keadilan, mengatur kehidupan manusia, mendidik individu, membawa tujuan dan matlamat berbentuk kemasyarakatan, merealisasikan akhlak yang benar dan menetapkan peraturan dan keadilan untuk menjaga kesejahteraan manusia.

Masalah Kajian

Pengajian Islam merupakan bidang yang penting dalam kehidupan kerana ia merangkumi segala persoalan akidah, syariah (ibadah) dan akhlak untuk memandu manusia ke jalan yang diredhai Allah SWT. Oleh itu, subjek-subjek seperti akidah, syariah Islamiyyah dan akhlak/ moral ditekankan dalam silibus pengajian/ pendidikan dari peringkat bawahan (sekolah rendah) hingga ke pengajian tinggi (IPTA/ IPTS).

Kajian ini menjurus kepada subjek Asas-Asas Syariah (CTU086) yang ditawarkan kepada pelajar-pelajar Asasi Undang-Undang UiTM Malaysia untuk mengkaji tahap kefahaman dan masalah penerapan nilai-nilai murni Islam terhadap pelajar-pelajar Asasi Undang-Undang UiTM Pahang Kampus Kuantan sesi 2012/2013.

Selain itu, kesan dan sumbangan subjek terhadap sahsiah diri pelajar juga dikaji supaya pelajar-pelajar yang mengambil subjek ini mampu mengaplikasikan segala ilmu asas-asas Syariah dalam kehidupan masing-masing.

Objektif Kajian

- i. Mengkaji tahap kefahaman pelajar Asasi Undang-Undang UiTM Pahang Kampus Kuantan sesi 2012/2013 terhadap subjek CTU086.
- ii. Mengenalpasti masalah penerapan nilai-nilai murni Islam dalam subjek CTU086.

Metodologi Kajian

Kajian ini menggunakan soal selidik untuk mendapatkan data dari kalangan pelajar-pelajar Asasi Undang-Undang UiTM Kuantan sesi 2012/2013 kerana subjek ini ditawarkan dalam silibus program Asasi Undang-Undang UiTM.

Soal selidik kajian terbahagi kepada tiga bahagian iaitu bahagian A, B dan C. Bahagian A lebih kepada data demografi responden melibatkan empat item iaitu Jantina (A1), Bangsa (A2) dan Kelayakan (A3) dan Semester Pengajian (A4). Manakala bahagian B pula menjurus kepada tahap kefahaman pelajar Asasi Undang-Undang UiTM Pahang Kampus Kuantan terhadap subjek CTU086 (B1-B15). Bahagian C pula lebih terarah kepada masalah penerapan nilai-nilai murni Islam dalam subjek CTU086 (C1-C15). Skala yang digunakan dalam kedua-dua bahagian ini pula melibatkan skala Likert (*Likert scale*) lima mata iaitu 1=Sangat Tidak Setuju, 2=Tidak Setuju, 3= Kurang Pasti, 4=Setuju dan 5=Sangat Setuju.

Penggunaan perisian komputer tertentu untuk menganalisis data semakin mendapat sambutan pada masa kini dan merupakan alternatif selain kaedah analisis data secara manual. Sulaiman Shamsuri (2009) dan Ary et al. (2010) menyatakan bahawa perisian yang paling kerap dan meluas digunakan dalam bidang pendidikan untuk menganalisis data deskriptif ialah SPSS (*Statistical Package for the Social Sciences*). Oleh itu, penyelidik akan menggunakan perisian komputer SPSS versi 20.0 untuk membantu dalam analisis data deskriptif kajian ini. Piaw (2006), statistik deskriptif merupakan statistik yang digunakan untuk menghuraikan ciri-ciri variabel/pembolehubah dan menggunakan petunjuk-petunjuk seperti min, sisihan piawai, median, mod, taburan normal dan skor Z untuk menyatakan ciri-ciri tersebut.

Dapatan Kajian

Analisis Data Demografi Responden

Merujuk Jadual 1 di bawah, sebanyak 25.7 % responden (36 orang) kajian terdiri dari pelajar-pelajar lelaki manakala sebanyak 74.3 % (104 orang) pula terdiri daripada pelajar perempuan. Ini disebabkan bilangan pelajar perempuan lebih ramai di IPTA berbanding pelajar Lelaki.

Jadual 1 : Kekerapan Jantina Responden (A1)

	Kekerapan	Peratus	Peratus Sah	Peratus Kumulatif
Lelaki	36	25.7	25.7	25.7
Perempuan	104	74.3	74.3	100.0
Jumlah	140	100.0	100.0	

Sumber : Soal Selidik

Merujuk Jadual 2 di bawah, sebanyak 139 orang (99.3 %) responden berbangsa Melayu, manakala seorang responden berbangsa Cina. Subjek CTU 086 ditawarkan kepada pelajar-pelajar beragama Islam sahaja dan majoriti pelajar Islam berbangsa Melayu.

Jadual 2 : Kekerapan Bangsa Responden (A2)

	Kekerapan	Peratus	Peratus Sah	Peratus Kumulatif
Melayu	139	99.3	99.3	99.3
Cina	1.0	0.7	0.7	100.0
Jumlah	140	100.0	100.0	

Sumber : Soal Selidik

Merujuk Jadual 3 di bawah, kesemua responden sebanyak 140 orang mempunyai kelayakan Sijil Pelajaran Malaysia untuk memasuki pengajian di IPTA Malaysia khususnya UiTM Pahang Kampus Kuantan sesi 2012/2013.

Jadual 3 : Kekerapan Kelayakan Akademik Responden (A3)

	Kekerapan	Peratus	Peratus Sah	Peratus Kumulatif
SPM	140	100.0	100.0	100.0

Sumber : Soal Selidik

Berdasarkan Jadual 4 di bawah, kesemua responden sebanyak 140 orang sedang mengikuti semester kedua pengajian Asasi Undang-Undang UiTM Pahang Kampus Kuantan kerana subjek CTU 086 hanya ditawarkan kepada pelajar semester kedua dalam silibus Program Asasi Undang-Undang UiTM.

Jadual 4 : Kekerapan Semester Pengajian Responden (A4)

	Kekerapan	Peratus	Peratus Sah	Peratus Kumulatif
Pertama	0	0	0	0
Kedua	140	100	100	100.0
Jumlah	140	100.0	100.0	

Sumber : Soal Selidik

Analisis Data Kefahaman Responden Terhadap Subjek CTU 086

Jadual 5 di bawah menunjukkan min dan peratusan 15 item untuk mengkaji tahap kefahaman pelajar-pelajar Asasi Undang-Undang UiTM Pahang Kampus Kuantan sesi 2012/2013 terhadap subjek CTU 086. Nilai min berada antara 3.69 – 4.79. Ini menunjukkan bahawa tahap kefahaman responden berada pada tahap baik.

Jadual 5 : Min dan Peratus Tahap Kefahaman Responden (B1-B15)

Item	Min	Peratus (%)				
		Sangat Tidak Setuju	Tidak Setuju	Kurang Pasti	Setuju	Sangat Setuju
1. Akidah dan syariah merupakan asas yang penting dalam Islam.	4.77	-	-	1.4	20.0	78.6
2. Pentingnya akidah dan syariah dipelajari ke atas semua pelajar.	4.79	-	-	0.7	19.3	80.0
3. Mempelajari agama tanpa akidah dan syariah boleh membawa kepada kesesatan.	4.42	3.6	0.7	5.7	30.0	60.0
4. Akidah dan syariah adalah sebahagian elemen yang penting dalam subjek syariah.	4.61	-	0.7	2.1	32.1	37.1
5. Anda lebih mengetahui dan memahami berkaitan akidah dan syariah setelah mengikut subjek ini.	4.28	-	0.7	7.9	54.3	37.1
6. Anda telah menguasai asas ibadah yang telah diajar sejak dibangku sekolah rendah dan menengah lagi.	4.13	-	3.6	13.6	49.3	33.6
7. Mengetahui ilmu ibadah akan menjadikan anda seorang insan Muslim yang sempurna.	4.49	-	0.7	4.3	40.0	55.0
8. Mengeneppikan ibadah dalam kehidupan menjadikan seseorang Muslim itu berstatus Kufur.	4.31	1.4	2.1	12.1	32.1	52.1
9. Konsep ibadah dalam Syariah Islamiyyah sangat penting dalam kehidupan seharian.	4.56	-	-	2.9	38.6	58.6
10. Mempelajari agama atau syariat Islam itu sebahagian dalam ibadah kepada Allah SWT.	4.71	-	0.7	2.1	22.9	74.3
11. Skop subjek syariah ini mudah diikuti dan seronok untuk dipelajari.	4.40	-	2.1	5.0	43.6	49.3
12. Syariah meliputi hubungan dengan Tuhan, sesama manusia dan makhluk.	4.55	-	-	4.3	36.4	59.3
13. Mempelajari syariah bersamaan mempelajari hukum syarak dari Al-Quran dan Al-Sunnah.	4.44	-	0.7	8.6	36.4	54.3
14. Konsep Syariah Islamiyyah mempunyai persamaan dengan undang-undang sivil ciptaan manusia.	3.69	5.0	11.4	23.6	29.3	30.7
15. Konsep dalam Syariah Islamiyyah sangat penting dalam kehidupan seharian.	4.56	-	0.7	4.3	32.9	62.1

Sumber : Soal Selidik

Berdasarkan Jadual 5 di atas, didapati bahawa responden kajian bersetuju bahawa akidah dan syariah merupakan bidang Pengajian Islam yang penting dan perlu ditekankan dalam kehidupan manusia. Peratusan responden yang menjawab kurang pasti juga berada pada tahap rendah di antara 0.7% hingga 23.6%. Ini menunjukkan bahawa item-item dalam bahagian B soal selidik ini mudah difahami dan dijawab dengan yakin oleh responden kajian.

Analisis Data Masalah Penerapan Nilai-Nilai Murni Islam Dalam Subjek CTU 086.

Jadual 6 di bawah menunjukkan min dan peratusan 15 item untuk mengenalpasti masalah penerapan nilai-nilai murni Islam dalam subjek CTU 086 terhadap pelajar-pelajar Asasi Undang-Undang UiTM Pahang Kampus Kuantan sesi 2012/2013. Nilai min berada antara 2.43 – 4.50.

Jadual 6 : Min dan Peratus Masalah Penerapan Nilai-Nilai Islam Responden (C1-C15)

Item	Min	Peratus (%)				
		Sangat Tidak Setuju	Tidak Setuju	Kurang Pasti	Setuju	Sangat Setuju
1. 14 minggu yang diberikan @ diperuntukkan tidak cukup untuk menghabiskan perbincangan silibus yang banyak.	3.36	-	-	3.6	28.6	67.9
2. Silibus yang dipelajari ringkas dan padat	4.19	-	-	2.1	35.7	62.1
3. Soalan daripada pelajar terhadap pensyarah adalah penting untuk memahami silibus yang sukar difahami.	4.29	-	-	2.1	36.4	61.4
4. Silibus yang dipelajari susah difahami dan memerlukan kepakaran pensyarah untuk menterjemahkannya secara mendalam.	3.30	-	-	0.7	26.4	72.9
5. Silibus yang dipelajari tidak sesuai dengan ilmu syariah.	2.43	-	-	2.1	28.6	69.3
6. Pelaksanaan program syariah ini tidak tersusun dan bercelaru.	2.50	-	-	10.0	33.6	56.4
7. Susunan silibus sesuai untuk pembelajaran selama 14 minggu kuliah dan teratur.	3.88	2.1	-	11.4	32.1	54.3
8. Pensyarah mempunyai kepakaran dan arif tentang ilmu syariah.	4.24	-	-	5.7	24.3	70.0
9. Pensyarah yang jahil syariah akan menghasilkan pelajar yang tidak berkualiti dan tidak faham ilmu syariah.	4.10	-	0.7	0.7	25.7	72.9
10. Penerangan dari pensyarah penting untuk memahami silibus berbanding membaca nota kuliah sahaja.	4.50	4.3	12.1	35.0	25.0	23.6

11. Unsur hiburan menyebabkan pelajar-pelajar lalai dalam kehidupan seharian.	4.09	0.7	0.7	5.0	25.7	67.9
12. Hiburan menyebabkan hati menjadi gelap dan sukar memahami ajaran Islam sebenar.	3.98	5.0	7.1	28.6	22.9	36.4
13. Masalah fizikal seperti bosan, mengantuk dan mudah jemu semasa belajar sukar difahami.	3.90	-	5.0	0.7	42.9	41.4
14. Fasiliti pembelajaran di dalam kelas tidak mencukupi untuk proses pembelajaran subjek ini.	3.36	-	-	2.9	29.3	67.9
15. Segelintir pelajar yang tidak memberi tumpuan (bermain dll) di dalam kelas akan mengganggu sistem pembelajaran pelajar lain.	4.91	-	0.7	2.1	30.7	66.4

Sumber : Soal Selidik

Berdasarkan Jadual 6 di atas, didapati bahawa responden kajian bersetuju bahawa terdapat beberapa masalah yang berlaku dalam proses penerapan nilai-nilai murni Islam dalam kehidupan pelajar sama ada di rumah atau di kampus. Peratusan responden yang menjawab kurang pasti juga berada pada tahap rendah di antara 0.7% hingga 35.0%. Ini menunjukkan bahawa item-item dalam bahagian C soal selidik ini mudah difahami dan dijawab dengan yakin oleh responden kajian.

Antara masalah yang berlaku ialah penumpuan dalam kelas, emosi pelajar sendiri dan keadaan fasiliti kampus yang tidak mencukupi. Selain itu, faktor-faktor luaran juga mempengaruhi penerapan ini seperti lalai dan leka dengan hiburan.

Kesimpulan dan Cadangan

Secara umumnya, tahap kefahaman pelajar-pelajar Asasi Undang-Undang UiTM Pahang Kampus Kuantan sesi 2012/2013 terhadap subjek CTU 086 berada pada tahap yang baik. Beberapa masalah berlaku (dalam & luaran) dalam proses penerapan nilai-nilai murni Islam yang dipelajari melalui silibus CTU 086. Oleh itu, bagi pihak yang terlibat dengan pengajaran dan pembelajaran (P&P) subjek ini, mereka perlu menggunakan pendekatan-pendekatan yang tertentu serta berhikmah supaya ilmu pengetahuan asas-asas syariah ini dapat diaplikasi dan diamalkan dalam kehidupan.

Rujukan

- Ab. Latif Muda. (2003). Pengantar syariah dan teori fiqh. Kuala Lumpur : Pustaka Salam Sdn. Bhd.
- Ary, Donald, Jacobs, Lucy Cheser & Sorensen, Chris, (2010). Introduction To Research In Education. Australia : WADSWORTH CENGAGE Learning.
- Mohd Asri Abdullah et al. (2006). Prinsip-prinsip Asas Islam : Islam dan Akidah. Shah Alam : UPENA.
- Mohd Asri Abdullah et al. (2009). Prinsip-prinsip Asas Islam : Syariah, Ibadat dan Akhlak. Shah Alam : UPENA.
- Piaw, Chua Yan., (2006). Kaedah Penyelidikan : Buku 1. Kuala Lumpur : McGraw Hill.
- Rasid Muhamad. (2010). Menjejak Keindahan Islam. Shah Alam : UPENA.

Sulaiman Shamsuri, (2009). Research methods for the social sciences : made simple. Klang, Selangor : DSS Publishing Enterprise.

Wan Mohd Nasir b. Wan Abd Wahab. (2011). Maqasid Syariah : Cabaran dan penyelesaian dalam merealisasikannya. Kuala Lumpur : Telaga Biru Sdn. Bhd.

Zaharuddin Zabidi (2012). Maqasid syariah refleksi sebuah falsafah. Artikel majalah Fardhu Ain, Edisi 14.

AHMAD FADHIR MAT DAHAN, NORAZMI ANAS, Universiti Teknologi MARA Pahang, ahmadfadhira@pahang.uitm.edu.my, norazmianas@pahang.uitm.edu.my